

erindre, at her ikke kan være Tale om at forrykke Grundlaget for hele den eksisterende Ordning med Hensyn til Udøvelsen af Lærernes Lønninger, som altid har været en Kommunalaffag, for uden Videre at gjøre det til en Statsaffag og oven i Kjøbet gjøre dette paa Finansloven. Jeg har ikke udtalt mig imod at komme ind paa at yde et Statstilskud i større Omfang til Skolevesenet; men det maa ske ved en Lov, det kan ikke gaa an at gjøre en saadan Reform uden Videre ved en Bestemmelse under 3die Behandling af Finansloven. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (N. Jensen) er det meget vanskeligt at følge i denne Sag; jeg har hørt paa det ærede Medlem med den største Opmærksomhed ved 2den Behandling, da han erklærede, at han vilde stemme for det Forslag, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) havde stillet, og jeg har hørt med Opmærksomhed paa det ærede Medlem, da han erklærede, at han ikke vilde stemme for det samme Forslag, og idag har jeg atter hørt med Opmærksomhed paa det ærede Medlem — jeg har sidet her lige bageved — men hans Logik, maa jeg sige, formaar jeg ikke at følge. Det ærede Medlem mente oprindeligt at kunne stemme for det Forslag, der forelaa ved 2den Behandling, fordi det kom Lærerne til Gode, men nu siger det ærede Medlem, at dette Forslag, som er stillet af Mindretallet, kommer slet ikke Lærerne til Gode. Der staar dog i Forslaget, at det er Bidrag til at forbedre de lavere Lønne, fast ansatte Almueskolelæreres Lønning, og naar man forbedrer de lavere Lønne, fast ansatte Almueskolelæreres Lønning, vil det dog komme de Lærere til Gode, der derved faae et Lønningstilleg. Det ærede Medlem mener maaske, at det kommer Kommunerne til Gode, at Kommunekasserne ellers skulde komme til at udrede dette Tillæg, men det vil det ærede Medlem jo ikke have, at Kommunekassen skal udrede. Jeg kan dog ikke skjønne rettere, end at man maa sige, at det virkelig kommer Lærerne til Gode. Det ærede Medlem er jo ogsaa meget avanceret, om jeg saa maa sige, paa et andet Punkt. Jeg troede dog, at det, vi talte om her, og som er blevet betegnet som Almueskolen — der er et Udtryk, som jeg i Regelen bruger, naar jeg taler om den Slags Skoler, og som forekommer mig bedst at betegne Standpunktet, nemlig Kommuneskolen — var et virkelig kommunalt Anliggende, men det ærede Medlem kaldte disse Skoler for Statskoler. Jeg erkjender, at man kan tale om Statsskolevesenet paa alle Trin af Skolevesenet, naar man saa vil, men naar man nærmere vil specificere, hvad der er det One, og hvad der er det Andet, maa dog Statsskolen være den, som udelukkende underholdes af Staten, og Kommuneskolen betragter man da som den Skole, der væsentlig beror paa Kommunens Tilskud, og som kun i mindre Grad modtager Statstilskud. Det ærede Medlem erklærer nu, at de

Skoler, hvorom Taleren er, ere Statskoler, og som Følge deraf bliver det ogsaa i sin Orden, at man giver dette Statstilskud, derimod tilsteder han ikke, at der indvendes Noget, og det ærede Medlem vil derfor ikke erkjende, at der i dette ligger et Forsøg paa en Reform. Det ærede Medlem siger, at man vil komme til at fortryde, at Staten ikke tidligere har gjort Noget, jeg siger: Lad os først se, om ikke Kommunerne kommer til at fortryde, at de ikke have gjort Noget; det forekommer mig at ligge nærmere, og jeg vil haabe, at vi i alt Fald ville faae den Nytte af disse Forhandlinger, at Kommunerne ville komme til at funde sig og komme til at tænke over, om de ikke have en Pligt i denne Retning, der ligger dem noget nærmere end Staten, og jeg tror ogsaa, at naar den ærede Minister faar saadanne Midler til sin Raadighed, saa at han kan fournere Skoleraadene med Bidrag, vilde det maaske bringe en Villie og et Ønske tilstede i Kommunerne om at gjøre Noget, og at de vilde erkjende, at det er en berettiget Forderung, som stilles til dem. Thi det er virkelig sørgeligt at høre, at nu taler man her, som om det var Lovgivningsmagtens Skyld, at Skolelærernes Kaar ere saa slette; deri har Lovgivningsmagten ikke Skyld, det har tværtimod staaet til Kommunerne at gjøre Lærernes Kaar gode, og der har aldrig fra Administrationens Side været lagt den mindste Hindring i Veien, for at Kommunerne kunde forhøje Lærernes Lønninger. Man har ikke sjældent maattet trykke Kommunerne til at forhøje Lønningerne. Det skal ikke benegtes, at der har været Kommuner, hvor man har villet gaa høiere til passende Lønninger, men i det Hele har man maattet trykke paa, for at Kommunerne kunde komme opad med Lønningerne, og jeg tror, at det ærede Medlem tager fuldstændig fejl, naar han siger, at det ingen Nytte vil gjøre at vedtage Mindretallets Forslag. Det ærede Medlem er nu i det Hele paa en mærkvaerdig Maade kommet paa det diametralt modsatte Standpunkt af det, hvor han tidligere har staaet, thi han maa dog engang have erkjendt, at et saadant Forslag vilde gjøre Nytte, da han har villet stemme for det Forslag, der kun gik ud paa at give halvt saa stort et Belsøb. Det ærede Medlem har imidlertid faaet Betænklichkeiten ved at høre den ærede Minister. Det ærede Medlem talte stadig om, at der her var Spørgsmaal om Reformer, Skolereform, Lønningreform. Det er blevet imødegaaet af den ærede Minister mange Gange, idet han har ytret, at det er der slet ikke Tale om. Hvad der er Tale om, er i det Høieste at træffe Foranstaltninger i Henshold til den gjældende Lovgivning, og det tror jeg dog ikke er det, man forstaar ved Reformer; det kan jo være meget ønskeligt at komme til en Skolereform. Det Ønske deler jeg fuldkommen, og det er netop for ikke at gjøre Noget, der kan hindre en saadan, at jeg mener, det vil være utilstedeligt at gaa ind gaa Fler-